

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 2 – Ooipoortstraat 1-1a-1b

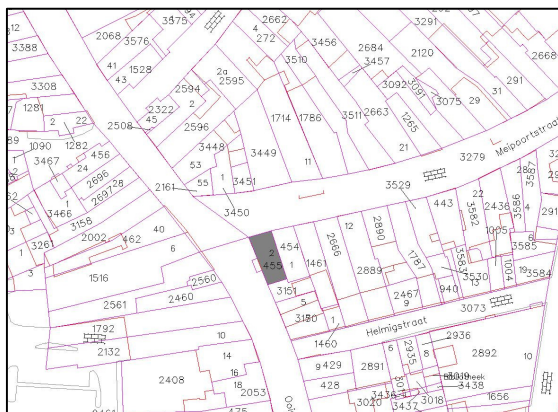
Monumentnummer : GM079

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 2
Toevoeging : Ooipoortstraat 1-1a-1b
Postcode : 6981 DK

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 455

Naam object : ---
Bouwjaar : n.b.
Architect : n.b.
Bouwstijl : Klassicisme
Oorspronkelijke functie : winkel/woonhuis
Huidige functie : winkel/woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 24-5-2013
Datum aanwijzing : 17-06-2014

Situering

Pand markant gelegen aan de Meipoortstraat op de hoek met de Ooipoortstraat in de historische binnenstad van Doesburg. Het staat met beide voorgevels in de rooilijn.

Opbouw

Tweelaags, deels onderkelderd pand op een rechthoekige plattegrond. Het pand heeft een kelder, begane grond, een verdieping en een zolder onder een schilddak. De kelder bevindt zich gezien van de Ooipoortstraat rechts aan de voorzijde van het pand. Het pand kent geen aan- of bijgebouwen

Historie

Zowel de Meipoortstraat als de Ooipoortstraat zijn gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. Beide straten functioneerden als toegangsweg van en naar de Meipoort, respectievelijk Ooipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werden opgeblazen en niet werden herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis Meipoortstraat 2 – Ooipoortstraat 1 dateert in haar bouwmassa mogelijk uit de late middeleeuwen. De bouwmuren, kelder en enkele onderdelen van de vloerconstructie zijn uit deze periode bewaard gebleven. Rond 1800 kan het pand zijn verbouwd waarbij een fraaie trap met empire balusters tot stand kwam. Van het traphek is een fragment met twee balusters bewaard gebleven. In de loop van de negentiende eeuw kreeg het huis haar huidige gepleisterde voorkomen, is de kap vervangen en zijn de dakkapellen geplaatst. In 1906 vond een bescheiden verbouwing van de begane grond plaats. In 1938 vond een verbouwing van cafe tot woning plaats (Meipoortstraat 2) en is het interieur verbouwd, waarbij glas-in-lood bovenlichten zijn geplaatst. Deze verbouwing werd in 1987 weer ongedaan gemaakt ten behoeve van een ongedeelde winkelruimte. Vervolgens is in 1989 ook winkelruimte Ooipoortstraat 1 gewijzigd. In 1995 vonden enkele ondergeschikte wijzigingen (toiletten en badkamers) van de beide bovenwoningen plaats. Recent zijn de draairamen op de eerste verdieping vervangen.

Exterieur

De gevel aan de Meipoortstraat heeft een symmetrisch vormgegeven, gepleisterde bakstenen gevel van twee bouwlagen met op de begane grond een winkel deur links van het midden, geflankeerd door twee schuifvensters met wisseldorpel en enkelruits onderramen met houten lekdorpels. Op de eerste verdieping zijn twee vensters toegepast met draairamen, kalf en vast bovenlicht op de eerste verdieping. Alle bovenlichten zijn voorzien van geometrisch vormgegeven, gekleurd glas-in-lood.

De gevel aan de Ooipoortstraat is vier vensterassen breed en heeft dezelfde vensters als aan de Meipoortstraat met dat verschil dat de vensters op de eerste verdieping zijn voorzien van houten persiennes, vastgehouden door gesmede wervels. In het derde vensteras is een zeventvaks paneel deur opgenomen met centraal drie verticale panelen, waarvan twee zijn voorzien van glas-in-lood. Boven een geprofileerd kalf is een bovenlicht met glas-in-lood toegepast. De entree wordt geflankeerd door twee hardstenen basementen, de restanten van een in het verleden verwijderde monumentale pilasterstelling, een gebruikelijk element in woonhuisarchitectuur van de achttiende en negentiende eeuw. Onder het meest rechter venster zijn twee kleine,

getoogde kelderlichten opgenomen, beide voorzien van gesmeed, ingemetseld traliewerk.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een omlopend, fors hoofdstel, bestaande uit een vlak fries en een kroonlijst waarin de goot is opgenomen, de architraaf is in het verleden verwijderd.

De dakvlakken van het schilddak boven de goot zijn belegd met grijs gesmoorde OVH pannen. In elk dakvlak is een dakkapel opgenomen met flauw zadeldak en een fronton in geprofileerde architraaflijsten. Beide dakkapellen zijn voorzien van twee recent vervangen, enkelruits draairamen, hebben zinken wangen en uitgezaagde oren.

In de nok van het pand, aan de Meipoortstraat zijde is een forse, vierkant gemetselde, bakstenen schoorsteen opgenomen. Een tweede schoorsteen vormt de bekroning van de van bakstenen gemetselde zuidelijke eindgevel van het huis. De gevel is voorzien van vlechtingen en bouwsporen van een oudere, in een later stadium verhoogde voorganger.

Interieur

Kelder: het rechter deel van het pand aan de Ooipoortstraat is onderkelderd en bereikbaar via een gemetselde trap vanuit adres Meipoortstraat 2. Er is sprake van twee parallelle, tonggewelfde ruimten op rechthoekige plattegrond. De kelder wordt van daglicht voorzien door middel van twee kelderlichten aan de zijde van de Meipoortstraat. De kelder is geheel gepleisterd, maar toont in de meest rechter kelderruimte tot de hoogte van de gewelfaanzet forse handvorm bakstenen, de voor het gewelf toegepast bakstenen zijn kleiner.

Begane grond: Op de begane grond zijn twee winkelruimten. De ruimte bereikbaar via de Meipoortstraat heeft aan de straatzijde een winkel met erachter een bakkerij. Een in beide vertrekken aangebracht verlaagd systeemplafond onttrekt oudere afwerkingen en de constructie aan het zicht. Drie bruynzeeldeuren in de bakkerij geven toegang tot een toilet, een kast en de bakstenen trap naar de kelder.

De entree aan de Ooipoortstraat voert via een kleine hal naar de tweede winkel rechts en middels een moderne deur naar de bovenwoningen. De winkelruimte is een twee traptreden hoog gelegen ruimte boven de kelder van het pand en wordt door een enkel schuifvenster met wisseldorpel van daglicht voorzien. Het venster heeft – net als alle bovenramen in het pand – geometrisch glas-in-lood in het bovenraam met geel glas in de breukrand. Het is betimmerd met binnenluiken en een vensterbank.

De verdiepingsbalklaag is in deze ruimte volledig in het zicht en bestaat uit een enkelvoudige balklaag met de balkrichting haaks op de Ooipoortstraat, die wordt opgevangen met een onderslag op een makelaar. De brede grenen vloerdelen van de verdiepingsvloer zijn in het zicht. Geheel rechts in de ruimte is tegen de eindgevel van het huis een uitgemetseld, breed stookkanaal aanwezig.

Bovenwoningen: een rechte steektrap met bordes boven geeft met recente, vlakke deuren toegang tot de beide bovenwoningen op de eerste verdieping. De handlijst sluit rechts aan op een fragment van een balustrade met empire-kenmerken.

De *rechter woning* heeft op de verdieping een halletje met keuken aan de achterzijde, verlicht door een houten daglichtkoker en een laag venster boven de vloer. Paneeldeuren met architraaflijsten geven toegang tot de keuken en een woonkamer aan de Ooipoortstraat. Een derde paneeldeur met geometrisch glas-in-lood is een aanwijzing dat hiervoor twee vertrekken zijn samengevoegd. De grenen, enkelvoudige balklaag is vrij in het zicht en haaks op de Ooipoortstraat georiënteerd. De balken zijn voorzien van een duivejager op de hoeken. In de kopse gevel is een houten, geornamenteerde

schouw opgenomen, daterend uit de periode rond de vorige eeuwwisseling, die wordt geflankeerd door twee inbouwkasten. Een vaste trap met kwart boven geeft vanuit de hal toegang tot de zolder. Hier zijn een tweetal kreupele, grenen gebinten aanwezig die gordingen opvangen. De indeling en afwerking is recent met modern plaatmateriaal tot stand gekomen. Op de vloering is het hangwerk van de kapconstructie met nokgording zichtbaar. De houten pen-en-gatverbindingen zijn met dubbele toognagels gezekerd. De kap is van planken dakbeschot voorzien.

De *linker woning* heeft een indeling met een centrale gang met een T-vormige plattegrond, die toegang geeft tot een keuken aan de Ooipoortstraat, een hoekvertrek en een kamer rechts aan de Meipoortstraat. De overgang tussen de twee delen van de gang wordt gemarkeerd door een omstucte balk, van geprofileerde lijsten voorzien. Kamers zijn toegankelijk via paneeldeuren met architraaflijsten en zijn alle met zachtboardplafonds gedekt, afgewerkt met geprofileerde kierlatten. De keuken is voorzien van een houten plafond.

Op zolder is de kapconstructie vrijwel geheel aan het zicht onttrokken door middel van modern plaatmateriaal. In de enige zolderkamer zorgen twee enkelruits draairamen in de met kraalschroten afgewerkte dakkapel aan de Meipoortstraat voor daglicht. Een luik geeft hier toegang tot de vloering. De kapconstructie is op de vloering volledig in het zicht en vormt de tegenhelft van de constructie boven de andere bovenwoning.

Bouwdossiers

03-04-1906	verbouwing winkelhuis (Meipoortstraat 2)
25-10-1938	verbouwing cafe tot woning (Meipoortstraat 2)
13-04-1987	verbouwing woning Meipoortstraat 2 tot winkel
05-12-1989	verbouwing begane grond Ooipoortstraat 1 tot winkel
16-01-1995	veranderen winkel-woonhuis (verbeteren bovenwoningen)

Literatuur

Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving woonhuis met winkel Ooipoortstraat 1 Doesburg*, 24-4-1990 (adviesnr. 1)

Waardering

Het pand dateert - gegeven een oudere kern - uit het midden van de negentiende eeuw en is voor wat betreft de gevelarchitectuur goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de betrekkelijke gaafheid van de architectuur, de ligging op de hoek in de rooilijnen aan de Ooipoort- en Meipoortstraat, de gedeeltelijk bewaard gebleven historische indeling op de eerste verdieping en de historische kelder en kapconstructie.

Het object Meipoortstraat 2 – Ooipoortstraat 1 is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden waaronder met Ooipoortstraat 3.

Het pand is van architectuurhistorische waarde voor de gemeente Doesburg vanwege de goed bewaard gebleven gevelarchitectuur.

Het pand is van cultuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een historische middenstands woning en vanwege de herkenbare oudere kern.